

I

Niemand – en dr. Litchfield al helemaal niet – durfde Ralph Roberts recht voor z'n raap te zeggen dat zijn vrouw stervende was, maar op een gegeven ogenblik wist Ralph het zonder dat iemand het hem hoefde te vertellen. Zijn hersens ervoeren de maanden tussen maart en juni als een brij van ontzetting en geschreeuw – een periode van besprekingen met doktoren, van avondlijke tochten naar het ziekenhuis met Carolyn, van bezoeken aan andere ziekenhuizen in andere staten voor het ondergaan van specialistische onderzoeken (een groot deel van de reistijd besteedde Ralph eraan God op z'n blote knieën te danken voor Carolyns ziektekostenverzekering waarin de meest uitgebreide medische behandeling was opgenomen), of aan eigen onderzoek in de Openbare Bibliotheek van Derry, waarbij hij aanvankelijk naar antwoorden zocht die de specialisten misschien over het hoofd hadden gezien en daarna alleen maar hoop probeerde te vinden en zich aan strohalmpjes probeerde vast te klampen.

Vier maanden lang leek hij dronken over een kwaadaardige kermis te worden gedreven, waar de mensen tijdens hun rondritjes echt gilden, waar de mensen die in de spiegeldoolhof verdwaald raakten, echt verdwaalden en waar de bewoners van de Griezelstraat je aankeken met schijnheilige lachjes om hun mond en angst in hun ogen. Dat soort dingen begon Ralph zo midden mei te zien en toen juni kwam, begon hij te begrijpen dat de standwerkers in het medische prethoekje alleen maar middeltjes van kwakzalvers in de aanbidding hadden en dat de vrolijke klank van het draaiorgel niet langer het feit kon verbergen dat de tonen die uit zijn buik kwamen, in werkelijkheid die van 'De Dodenmars' waren. Het was inderdaad een kermis; de kermis van de verloren zielen.

Ralph bleef die verschrikkelijke beelden – en het nog verschrikkelijker idee dat erachter school – die hele vroege zomer van 1992 verdringen, maar toen juni plaatsmaakte voor juli, was dat niet langer mogelijk. De ergste hittegolf sinds 1971 overspoelde het hart van Maine en Derry lag te smoren in een bad van versluisde zon, vochtigheid en dagelijkse temperaturen van rond de vijfendertig graden. De stad – op z'n best al niet echt een levendige metropool – zakte weg in een totale verdooving

en midden in die brandende stilte hoorde Ralph Roberts voor het eerst het tikken van het doodkloppertje en begreep hij dat bij de overgang van juni's koele, warme groenheid naar de blakerende onbeweeglijkheid van juliCarolyns minieme kans was teruggebracht naar helemaal geen kans. Ze ging dood. Waarschijnlijk nog niet deze zomer – de doktoren beweerden dat ze nog heel wat trucjes achter de hand hadden en Ralph geloofde dat zonder meer – maar wel de komende herfst of winter. Zijn langdurige maatje, de enige vrouw van wie hij ooit had gehouden, ging dood. Hij probeerde die gedachte te negeren en schold zich uit voor morbide oude dwaas, maar in de adembenemende stiltes gedurende die lange, hete dagen hoorde Ralph overal dat tikken – het leek zelfs in de muren te zitten.

Toch klonk het het hardst in Carolyn zelf en wanneer ze haar kalme, bleke gezicht naar hem toekeerde – misschien alleen maar om hem te vragen de radio aan te zetten zodat ze ernaar kon luisteren terwijl ze wat bonen dopte voor hun avondeten, of om hem te vragen of hij naar de Red Apple wou gaan om een ijsje op een stokje voor haar te halen – kon hij zien dat ze het zelf ook hoorde. Hij kon het in haar donkere ogen zien, eerst alleen maar wanneer ze hem met heldere ogen aankeek, maar later zelfs toen haar ogen wazig waren door de pijnstillende middelen die ze innam. Tegen die tijd was het tikken heel luid geworden en wanneer Ralph naast haar in bed lag in die hete zomernachten waarin zelfs een dun laken tien pond leek te wegen en hij het idee had dat iedere hond in Derry tegen de maan aan het blaffen was, luisterde hij ernaar, naar het doodkloppertje dat binnen in Carolyn aan het tikken was en het was net alsof zijn hart van verdriet en angst zou breken. Hoeveel zou ze nog moeten lijden voor het einde kwam. Hoeveel zou hij nog moeten lijden. En hoe zou hij in vredesnaam zonder haar verder kunnen leven.

Ergens in die vreemde, beladen periode begon Ralph in de hete zomermiddagen en de trage, schemerige avonden steeds langere wandelingen te maken en kwam dan vaak zo uitgeput terug dat hij niet meer kon eten. Hij bleef erop wachten dat Carolyn hem om die uitstapjes zou uitfoeteren, zou zeggen *Waarom hou je er niet mee op, jij domme oude man. Het wordt nog eens je dood als je in deze hitte blijft rondlopen!* Maar dat deed ze nooit en hij begon langzaam aan te beseffen dat ze het niet eens wist. Dat hij uitging, ja... dat wist ze. Maar ze wist niets van die vele kilometers die hij liep, of dat hij, wanneer hij thuiskwam, vaak van uitputting op zijn benen stond te trillen en een zonnesteek nabij was. Ooit was het Ralph voorgekomen dat ze alles had gezien, zelfs wanneer hij de scheiding in zijn haar een centimeterdje had verlegd. Nu niet meer: de tumor in haar hersens had haar haar observatievermogen

ontnomen, en zou haar binnenkort haar leven ontnemen.

Dus wandelde hij en genoot hij van de hitte ondanks het feit dat die soms zijn hoofd deed zwemmen en zijn oren deed suizen, genoot er voornamelijk van omdat zijn oren erdoor gingen suizen; soms verliepen er hele uren dat ze zo hard suisden en dat zijn hoofd zo luid klopte, dat hij het tikken van Carolyns doorkloppertje niet kon horen.

Hij wandelde die hete julimaand door het grootste deel van Derry, een oude man met smalle schouders, dunnende witte haren en grote handen die nog best in staat leken zwaar werk te verzetten. Hij wandelde van Witcham Street naar de Barrens, van Kansas Street naar Neibolt Street, van Main Street naar de Kissing Bridge, maar zijn voeten brachten hem het vaakst naar het westen, van Harris Avenue, waar de nog steeds mooie en zo geliefde Carolyn Roberts nu haar laatste jaar doorbracht in een waas van hoofdpijn en morfine, naar de Harris Avenue Extension en het vliegveld van Derry County. Hij liep dan de Extension – boomloos en volledig blootgesteld aan de genadeloze zon – af totdat hij voelde dat zijn benen het dreigden te begeven en dan liep hij terug.

Om op adem te komen, pauzeerde hij vaak op een beschaduwde picknickterrein vlak bij de dienstingang van het vliegveld. 's Nachts was dit een plek voor drinkende en vrijende tieners, vol leven door het geluid van de rap die uit de bassende radioboxen kwam, maar gedurende de dag was het min of meer het exclusieve gebied van een groepje dat Ralphs vriend Bill McGovern de Ouwe Knarren van Harris Avenue noemde. De Ouwe Knarren kwamen daar bij elkaar om een rondje te schaken of te drinken of alleen maar te ouwehoeren. Ralph kende de meesten al jarenlang (hij had in feite met Stan Eberly op de middelbare school gezeten) en voelde zich bij hen op zijn gemak... zo lang ze niet te veel wilden weten. En de meesten wilden dat ook niet. Ze waren me-rendeels Yankees van de oude school, opgevoed in het geloof dat waar iemand niet over wil praten, helemaal alleen zijn zaak is.

Gedurende een van deze wandelingen merkte hij voor het eerst dat er iets helemaal mis was met Ed Deepneau, zijn overbuurman verderop in de straat.

2

Ralph was die dag veel verder dan anders over de Harris Avenue Extension gelopen, misschien omdat donderkoppen de zon hadden verduisterd en er sporadisch een koele bries was begonnen te waaien. Hij was in een soort trance geraakt, dacht nergens aan en zag niets anders dan de stoffige neuzen van zijn Converse-gympen toen de 4.45 van Uni-

ted Airlines uit Boston laag over schoot en hem door het tandenklapperende gejam van de straalmotoren met een schok naar het heden terugbracht.

Hij zag hoe ze de oude spoorrails van GS&WM kruiste, en het stormhek dat het eind van het vliegveld aangaf, zag hoe ze zich in positie manoeuvreerde voor de landingsbaan, en zag de blauwe pluimpjes rook toen de wielen de grond raakten. Toen wierp hij een blik op zijn horloge, zag hoe laat het was en keek met grote ogen omhoog naar het oranje dak van het Howard Johnson-wegrestaurant iets verderop. Hij was echt in trance geweest; hij had meer dan acht kilometer gelopen en niet gemerkt hoeveel tijd er was verlopen.

Carolyns tijd, mompelde een stemmetje in zijn hoofd.

Jaja, Carolyns tijd. Ze zou nu terug zijn in het appartement, de minuten aftellend tot ze weer een pijnstillertabletten nemen en hij was hierbuiten aan de andere kant van het vliegveld... in feite halverwege Newport.

Ralph keek omhoog naar de lucht en zag voor het eerst echt de beurspaarse donderkoppelen die zich boven het vliegveld opstapelden. Ze voorspelden geen regen, niet zeker tenminste, nog niet, maar als het zou gaan regenen, zou hij er vrijwel zeker middenin komen te zitten; tussen hier en het picknickterrein bij Landingsbaan 3 kon hij nergens schuilen en daar was ook niks anders dan een goor wachthokje dat altijd vagelijk naar bier stonk.

Hij wierp nog eens een blik op het oranje dak, stak toen zijn hand in zijn rechter broekzak en voelde het bundeltje bankbiljetten, bijeengehouden door de zilveren geldclip die Carolyn hem voor zijn vijftenzestigste verjaardag had gegeven. Er was niets dat hem ervan weerhield om naar HoJo te lopen en een taxi te bellen... behalve dan misschien de gedachte aan hoe de chauffeur naar hem zou kunnen kijken. Stomme ouwe man, zouden de ogen in de achteruitkijkspiegel kunnen zeggen. Stomme ouwe man, je liep een heel stuk verder dan je op een hete dag had moeten doen. Als je had gezwommen, was je verzopen.

Je bent geschift, Ralph, zei het stemmetje in zijn hoofd en dit keer deed het klokkende, wat belerende toentje hem aan Bill McGovern denken. Nou ja, misschien was dat waar en misschien ook niet. Hoe dan ook, hij dacht toch maar een gokje te wagen met de regen en terug te lopen.

Maar wat als het niet gewoon maar regent? Vorige zomer hagelde het ergens in augustus zo hard dat alle ramen op het westen kapotsloegen.

‘Nou, dan hagelt het maar,’ zei hij. ‘Ik krijg niet zo gauw blauwe plekken.’

Ralph begon langzaam over de berm van de Extension terug te lopen naar de stad en onder het lopen wierpen zijn ouwe hoge schoenen gort-

droge stofpluimpjes op. Hij kon het eerste gerommel van de donder in het westen horen, daar waar de wolken zich opstapelden. En al was de zon weggevaagd, ze weigerde zonder strijd te vertrekken; ze markeerde de randen van de donderkoppen met schitterende gouden banden en scheen met de verbrokkelde stralen als een enorme filmprojector door de scheuren die hier en daar in de wolken zaten. Ralph merkte dat hij blij was dat hij had besloten te gaan lopen, ondanks de pijn in zijn benen en de voortdurende, knagende pijn onder in zijn rug.

Eén ding staat tenminste vast, dacht hij, vannacht zal ik kunnen slapen. Ik zal slapen als een verdomd blok.

De grens van het vliegveld – kilometers van dood bruin gras waarin de roestige oude spoorrails verzonken lagen als de overblijfselen van een of ander oud wrak – lag nu links van hem. In de verte, achter het stormhek, kon hij zien hoe de 747 van United, die er nu uitzag als een speelgoedvliegtuigje, naar de kleine terminal taxiede die United en Delta met elkaar deelden.

Ralphs blik werd gevangen door een ander voertuig, dit keer een auto die wegreed van de terminal van General Aviation die aan deze kant van het vliegveld lag. Hij reed over het asfalt naar de kleine dienstingang die op de Harris Avenue Extension uitkwam. Ralph had de laatste tijd heel wat voertuigen door die ingang zien komen en gaan; hij lag maar zo'n zestig meter van het picknickterrein waar de Ouwe Knarren van Harris Avenue bij elkaar kwamen. Toen de auto het hek naderde, zag Ralph dat het de Datsun van Ed en Helen Deepneau was... en dat-ie hard reed.

Ralph bleef op de berm stilstaan, zich er niet van bewust dat zijn handen zich tot bange vuisten hadden gebald terwijl de kleine bruine auto op het gesloten hek afstormde. Je had een sleutelkaart nodig om het hek van buitenaf te openen; aan de binnenkant zorgde de straal van een elektrisch oog daarvoor. Maar die straal zat vlak bij het hek, heel vlakbij en bij de snelheid waarmee de Datsun reed...

Op het laatste moment (zo kwam het Ralph tenminste voor) stopte de kleine bruine auto met gierende remmen waarbij de banden blauwe wolkjes rook opwierpen die Ralph deden denken aan het landen van de 747 en het hek begon langzaam over de rails open te rollen. Ralphs gebalde handen ontspannen zich.

Er kwam een arm uit het raampje aan de bestuurderskant van de Datsun en die begon op en neer te zwaaien, zo op het oog een redevoering tegen het hek afstekend en erop aandringend op te schieten. Dat kwam zo bespottelijk over dat Ralph begon te glimlachen. De glimlach stierf echter weg voor er zelfs maar een spoortje van zijn tanden te zien was. De wind blies nog steeds verfrissend uit het westen, daar waar de don-

derkoppen zaten, en droeg de schreeuwende stem van de Datsunrijder met zich mee:

'Jij gore klootzak! Rotzak! Lik m'n ballen! Lazer op! Schiet op en lik m'n reet, jij gore zakkewasser van een kuttelikker! Klote allemansvriend! Bal gehakt van een hondelul! Kontlikker!'

'Dat kan Ed Deepneau niet zijn,' mompelde Ralph. Hij begon weer te lopen zonder dat hij het in de gaten had. 'Dat kan gewoon niet.'

Ed was chemicus en verrichtte onderzoek op de researchafdeling van de Hawking Laboratories in Fresh Harbor, en een van de vriendelijkste, beschaafde jonge mensen die Ralph ooit was tegengekomen. Hij en Carolyn waren allebei heel erg gesteld op Eds vrouw Helen en ook op hun kleine baby Natalie. Een bezoek van Natalie was een van de weinige dingen die Carolyn dezer dagen nog uit haar eigen wereld konden weghalen en omdat ze dat aanvoelde, kwam Helen regelmatig met haar langs. Hij wist dat er mannen genoeg waren die er niet echt blij mee zouden zijn als moeder de vrouw iedere keer dat de baby iets nieuws en opwindends deed, meteen de straat over rende naar een paar ouwe mensen, vooral wanneer de oma-figuur in het verhaaltje duidelijk ziek was. Ralph had het idee dat Ed niet in staat zou zijn om tegen wie dan ook te zeggen dat hij naar de hel kon lopen zonder er zelf slapeloze nachten aan over te houden, maar...

'Gore hoerebaas! Ga uit de weg met je rottige kont vol stront, hoor je me! Aarsnaaier! Kutterammer!'

Maar het klònk beslist als Ed. Zelfs van een afstand van zo'n tweehonderd meter, waar hij nu stond, klonk het beslist als Ed.

Nu liet de bestuurder van de Datsun zijn motor gieren als een knul in een opgevoerde auto die stond te wachten tot het licht groen werd. Wolken uitlaatgassen ontsnapten uit de uitlaat. Zodra het hek ver genoeg open was dat de Datsun erdoor kon, schoot hij vooruit en pers-te zich met brullende motor door de opening en toen dat gebeurde, kreeg Ralph de bestuurder duidelijk in het vizier. Hij was nu dicht genoeg genaderd dat er geen twijfel meer bestond: het was Ed, absoluut. De Datsun bonkte over het korte onbestrate stukje weg tussen het hek en de Harris Avenue Extension. Er loeide ineens een claxon en Ralph zag een blauwe Ford Ranger, die in westelijke richting over de Extension reed, wegzwenken om de naderende Datsun te ontwijken. De bestuurder van de pick-up zag het gevaar te laat en Ed zag het kennelijk helemaal niet (pas later begon Ralph zich af te vragen of het mogelijk was dat Ed de Ranger opzettelijk geramd had). Even gierden de banden en toen volgde de holle klap van de bumper van de Datsun tegen de zijkant van de Ford. De pick-up werd half over de gele middenstreep geduwd. De motorkap van de Datsun verkreukelde, schoot los en kwam een

beetje omhoog; glas van de koplampen viel tinkelend op straat. Een ogenblik later stonden beide voertuigen doodstil midden op de straat, samengeklonken als een of ander vreemd beeldhouwwerk.

Ralph bleef staan waar hij stond en keek toe hoe er een olieplas onder het voorste deel van de Datsun verscheen. Hij had gedurende zijn bijna zeventig levensjaren best wel een paar botsingen gezien, meestal lichte aanrijdingen en een stuk of wat zware botsingen en het had hem iedere keer weer verbaasd hoe gauw ze plaatsvonden en hoe weinig dramatisch het was. Het was niet zoals in de film waar de camera de zaken kon vertragen, of op een videoband, waar je keer op keer kon zien hoe de auto over de rand van de klip schoot, als je dat tenminste wilde; meestal was het een reeks van in elkaar lopende onduidelijke flitsen, gevolgd door die snelle en toonloze combinatie van geluiden: het piepen van de banden, de holle klap van metaal op metaal, het getinkel van glas. Daarna: *voilà – tout fini*.

Er was zelfs een soort protocol voor dit soort zaken: Hoe Zich Te Gedragen Bij een Botsing Met Lage Snelheid. Natuurlijk, peinsde Ralph. In Derry vonden waarschijnlijk wel zo'n tien onbeduidende botsinkjes per dag plaats en misschien wel twee keer zo veel in de winter, wanneer er sneeuw lag en de weg glad was. Je stapte uit, je liep naar de tegenpartij op het punt waar de beide voertuigen elkaar hadden geraakt (en waar ze vaak genoeg nog in elkaar geklemd zaten), je keek, je schudde je hoofd. Soms – eerlijk gezegd vaak – werd deze fase van de ontmoeting opgeluisterd door boze woorden: de fout werd (vaak nogal bot) op de ander geschoven, de rijvaardigheid werd in twijfel getrokken, er werd met de politie bedreigd. Ralph veronderstelde dat wat de bestuurders werkelijk probeerden duidelijk te maken zonder er recht vooruit te willen komen en het hardop te zeggen, was *Hoor eens even zak, je hebt me me rot laten schrikken!*

De laatste stap in dit treurige dansje was de Uitwisseling van de Heilige Verzekeringspapieren en op dat punt aangekomen, kregen de bestuurders meestal weer grip op hun op hol geslagen emoties... er dan wel van uitgaand dat er geen gewonden waren, zoals ook hier het geval leek. Soms eindigden de betrokken bestuurders ermee elkaar de hand te schudden.

Ralph bereidde zich erop voor dat allemaal vanaf zijn uitstekende positie van minder dan honderd meter gade te gaan slaan, maar zodra de deur aan de bestuurderskant van de Datsun openging, wist hij dat de zaken hier anders zouden verlopen – dat het ongeluk misschien nog niet voorbij was maar nog steeds aan de gang was. Het leek er beslist niet op dat iemand aan het einde van dit feestje handjes zou gaan schudden.

De deur zwááide niet open, hij vlóóg open. Ed Deepneau sprong eruit en bleef toen gewoon doodstil naast zijn wagen staan tegen een achtergrond van zwarter wordende wolken. Hij droeg een verschoten spijkerbroek en een t-shirt, en het drong tot Ralph door dat hij tot aan vandaag Ed nog nooit in een shirt had gezien dat niet aan de voorkant dichtgeknoopt werd. En er zat iets om zijn hals: iets langs en wits. Een sjaal? Het léék op een sjaal, maar waarom zou iemand op zo'n hete dag als vandaag een sjaal dragen.

Ed bleef even naast zijn gewonde wagen staan en keek alle kanten op behalve de goeie. De felle beweginkjes van zijn smalle hoofd deden Ralph denken aan de manier waarop hanen het erf rondkeken, op zoek naar indringers. Die gelijkenis bezorgde Ralph een onbehaaglijk gevoel. Hij had Ed nog nooit eerder zo gezien en hij wilde wel aannemen dat dat meespeelde, maar dat was niet alles. De kern van de zaak was gewoonweg dat hij eigenlijk nog nooit eerder iemand had gezien die er zo uitzag.

De donder rommelde in het westen, harder nu. En dichterbij. Van de man die uit de Ranger stapte, had je met gemak twee Ed Deepneaus kunnen maken, en misschien wel drie. Zijn enorme, zware buik hing over de naar beneden gerolde band van zijn groene werkbreek; onder de armen van zijn aan de hals openstaande witte shirt zaten zweetplekken ter grootte van een etensbord. Hij droeg een wit reclamepetje van de West Side Gardeners en duwde de klep achterover om beter zicht te krijgen op de man die zijn zijkant had geramd. Het gezicht met de brede kaken was doodsbлек, met uitzondering van een paar vurige rode plekken op zijn jukbeenderen en Ralph dacht: Daar heb je nou een vent die vooraan in de rij staat voor een hartinfarct. Als ik wat dichterbij stond, dan durf ik te wedden dat ik de barstjes in zijn oorlelletjes zou kunnen zien.

‘Hé!’ schreeuwde het zwaargewicht tegen Ed. De stem die uit die enorme borstkas kwam, klonk bespottelijk hoog, bijna piepend. ‘Hoe ben jij aan je rijbewijs gekomen? Door Sears & Roebuck te naaien?’

Eds rukkerig heen en weer draaiende hoofd keerde zich onmiddellijk in de richting van het geluid van de stem van de grote man – het leek bijna alsof hij, net als een straalvliegtuig, via radar naar hem toe werd geleid – en Ralph kon nu pas goed de blik in Eds ogen zien. Hij voelde een flits van schrik in zijn borst opkomen en begon ineens naar de plaats van het ongeluk toe te rennen. Intussen was Ed onderweg naar de man met het bezwete witte shirt en het reclamepetje. Hij liep met stijve benen, de schouders hoog opgetrokken, en het leek in de verste verte niet op de ontspannen manier waarop hij normaal liep.

‘Ed!’ schreeuwde Ralph, maar de frisse bries – die nu koud aanvoelde

en een belofte van regen inhield – leek de woorden weg te maaien voor ze zelfs maar uit zijn mond waren gekomen. Ed draaide zich in ieder geval nooit een keer om. Ralph dwong zich om harder te lopen; de pijn in zijn benen en het kloppen laag onder in zijn rug waren vergeten. Wat hij in de wijdopen, starre ogen van Ed Deepneau had gezien, was moord. Die conclusie was absoluut niet gebaseerd op vroegere ervaringen, maar hij dacht niet dat je dat soort kille blik verkeerd kon inschatten; zo moesten vechthanen eruitzien wanneer ze zich met vooruitgestoken, verscheurende sporen op elkaar wierpen. ‘Ed! Hé Ed, wacht! Ik ben het, Ralph!’

Niet eens een blik achterom, hoewel Ralph nu zo dichtbij was dat Ed hem moest hebben gehoord, wind of geen wind. De zwaargewicht keek in ieder geval wel achterom en Ralph kon in die blik zowel angst als onzekerheid onderscheiden. Toen wendde de dikzak zich weer naar Ed en hief zijn handen sussend op.

‘Moet je horen,’ zei hij. ‘We kunnen erover praten...’

Verder kwam hij niet. Ed zette nog een snel pasje naar voren, hief een slanke hand op – heel wit in de snel verduisterende dag – en sloeg de dikzak recht op de niet geringe kaken. Het geluid leek op de terugslag van een kinderluchtpistooltje.

‘Hoeveel heb jij er om zeep geholpen?’ vroeg Ed.

De dikzak drukte zich met openhangende mond en opengesperde ogen tegen de zijkant van zijn pick-up. Het rare, stijve gangetje van Ed werd niet één keer onderbroken. Hij liep recht tegen de andere man aan en stond buik aan buik met hem, er ogenschijnlijk niet van doordrongen dat de bestuurder van de pick-up ruim tien centimeter groter was en zeker honderd pond zwaarder. Ed hief zijn hand op en sloeg hem weer. ‘Kom op! Hoest maar eens op, dappere knul – hoeveel heb jij er om zeep geholpen?’ Zijn stem klom op tot een gekrijs dat verloren ging in de eerste echt serieuze donderslag van de naderende bui.

De dikzak duwde hem weg – een gebaar dat geen agressie inhield maar doodgewoon angst – en Ed vloog achterover tegen de verkreukelde neus van zijn Datsun. Hij stuiterde direct met gebalde vuisten terug, er duidelijk klaar voor om de dikzak te bespringen die nu ineengeskrompen tegen de zijkant van zijn truck stond, de reclamepet scheef op zijn hoofd en het shirt van achteren en aan de zijkanten uit de broek hangend. Door Ralphs hoofd schoot een herinnering – een aflevering van de Three Stooges die hij jaren geleden had gezien, Larry, Curly en Moe als onbenullige schilders – en hij voelde ineens een vleugje medelijden met de dikzak die er niet alleen bespottelijk maar ook doodsbenauwd uitzag.

Ed Deepneau zag er niet bespottelijk uit. Met de lippen teruggetrokken

en met die wijdopen, starre ogen zag Ed er meer dan ooit als een vechthaan uit. 'Ik weet wel wat jij aan het doen was,' fluisterde hij tegen de dikzak. 'Wat voor spelletje dacht jij te spelen! Dacht jij dat jij en je moordvriendjes er altijd maar ongestraft mee door konden gaa...'

Dat was het moment waarop Ralph hen bereikte, puffend en naar adem snakkend als een oud karrepaard, en een arm om Eds schouders legde. De hitte onder het dunne t-shirt kwam akelig over; het leek net alsof je een arm om een loeiend fornuis legde en toen Ed zich omdraaide om hem aan te kijken, kreeg Ralph even (maar onuitwisbaar) het gevoel dat dat precies was waar hij in keek. Hij had nog nooit eerder zo'n absolute, onredelijke woede in de ogen van een menselijk wezen gezien; het was zelfs nooit bij hem opgekomen dat zo'n soort woede wel eens kon bestaan.

Ralphs eerste impuls was om zich terug te trekken maar die onderdrukte hij en hij bleef stokstijf staan. Hij had het vermoeden dat als hij zich terugtrok, Ed zich als een krabbende en bijtende zwerfhond op hem zou storten. Dat was natuurlijk bespottelijk: Ed was een wetenschapper. Ed was lid van de Boek van de Maand Club (zo eentje die de twintig pond zware *Geschiedenis van de Krimoorlog* nam die ze altijd in de aanbieding leken te hebben als alternatief voor het doorsneekeuzepakket), Ed was de man van Helen en Natalies papa. Verdomme nog an toe, Ed was een vriend.

... alleen was dit Ed niet, en dat wist Ralph best.

In plaats van zich terug te trekken, boog Ralph zich naar voren, greep Eds schouders beet (zo heet onder het t-shirt, zo ongelooflijk, brandend heet) en bracht zijn gezicht zo ver naar voren dat Eds enge, starre ogen de dikzak niet langer konden zien.

'Ed, hou ermee op!' zei Ralph. Hij liet zijn stem luid en vastberaden klinken, zoals hij dacht dat je moest doen tegen mensen die hysterisch waren. 'Er is niks met je aan de hand! Kap ermee!'

Nog even bleef Ed die starre blik houden en toen gleden zijn ogen over Ralphs gezicht. Het was niet veel maar Ralph voelde desondanks een vleugje opluchting.

'Wat is er met hem aan de hand?' vroeg de dikzak achter Ralph. 'Is-ie gek?'

'Ik weet zeker dat er niks met hem aan de hand is,' zei Ralph ofschoon hij daar helemaal niet zo zeker van was. Hij sprak uit zijn mondhoek, als een acteur in een slechte boevenfilm, en nam zijn ogen niet van Ed af. Hij durfde zijn ogen niet van Ed af te nemen – dat contact leek het enige waarmee hij de man in zijn greep kon houden, hoe dun het draadje ook was. 'Alleen maar de schok van de botsing. Hij heeft wat tijd nodig om tot rust te ko...'

‘Vraag hem maar wat hij onder dat zeil heeft!’ schreeuwde Ed ineens en wees over Ralphs schouder. De donder knalde opnieuw, als een uitroepteken. Het bliksemde en heel even werden de putjes van de littekens van Eds jeugdpuistjes in een scherp reliëf zichtbaar, als een soort rare organische schatkaart. ‘*Hey, hey Susan Day!*’ zong hij met een hoog kinderlijk stemmetje waardoor Ralph kippevel kreeg op zijn armen. ‘*How many kids did you kill today?*’ (‘Hoeveel kindertjes heb je vandaag vermoord?’)

‘Die is niet geschrokken,’ zei de dikzak. ‘Die is stapelgek. En wanneer de politie hier komt, zal ik ervoor zorgen dat-ie wordt opgeborgen.’ Ralph keerde zich om en zag een blauw dekzeil over de laadbak van de pick-up gespannen. Het was met heldergele stukken touw vastgebonden. Eronder bolden ronde vormen op.

‘Ralph?’ vroeg een verlegen stem.

Hij keek naar links en zag Dorrance Marsteller – op zijn negentigste-en-nog-wat met gemak de oudste van de Ouwe Knarren van Harris Avenue – net achter de pick-up van de dikzak staan. Hij hield een pocketboekje in zijn wasbleke, met levertlekken bedekte handen en Dorrance boog het zorgelijk achterover en voorover waarbij de rug een aardige training kreeg. Ralph nam aan dat het een dichtbundel was, het enige dat hij ouwe Dorrance ooit had zien lezen. Of misschien las hij het helemaal niet; misschien vond hij het alleen maar fijn om boeken vast te houden en naar de kunstig vergaarde woorden te kijken.

‘Ralph, wat is er mis? Wat is er aan de hand?’

De bliksem flitste boven hun hoofd, een purperwitte elektrische grauw. Dorrance keek omhoog alsof hij er niet zeker van was waar hij was, of wie hij was, of wat hij zag. Ralph kreunde inwendig.

‘Dorrance...’ begon hij en toen haalde Ed onder hem uit, zoals een wild dier dat zich alleen maar koest had gehouden om kracht te verzamelen. Ralph wankelde en duwde Ed toen terug tegen de verkreukelde kap van zijn Datsun. Hij voelde paniek opkomen – niet zeker wetend wat te doen en hoe hij dat moest aanpakken. Er gebeurden te veel dingen tegelijk. Onder zijn handen kon hij de spieren in Eds armen fel voelen zoemen: het was bijna alsof de man op de een of andere manier een van de bliksemflitsen, die nu op de hemel werden losgelaten, had ingeslikt.

‘Ralph?’ vroeg Dorrance op datzelfde kalme maar bezorgde toontje. ‘Als ik jou was, zou ik hem maar niet meer aanraken. Ik kan je handen niet zien.’

Oh prima. Nog een gek om mee klaar te komen. Net wat hij nodig had.

Ralph wierp een blik omlaag naar zijn handen en keek dan weer naar

de oude man. 'Waar heb je het over, Dorrance?'

'Je handen,' zei Dorrance geduldig. 'Ik kan je handen niet z...'

'Je zou hier niet moeten zijn Dor – waarom maak je je niet uit de voeten?'

De oude man klaarde wat op bij dat idee. 'Ja!' zei hij op een toon alsof hij zojuist op een grote waarheid was gestuit. 'Dat zou ik inderdaad moeten doen!' Hij begon terug te lopen en toen de donder opnieuw kraakte, kromp hij ineen en legde zijn boek boven op zijn hoofd. Ralph kon de helderrode letters van de titel lezen: *Buckdancer's Choice*. 'Precies wat jij óók zou moeten doen, Ralph. Je moet je niet met langdurige zaken bemoeien. Op die manier loop je alleen maar klappen op.'

'Waar heb je het...'

Maar voor Ralph zijn zin af kon maken, keerde Dorrance zich om en begon hij weg te sjokken in de richting van het picknickterrein, waarbij zijn kransje witte haren – zo zacht als de haren op het hoofd van een pasgeboren baby – in de bries van de opkomende bui wuifden.

Dat was één probleem opgelost, maar Ralphs opluchting was van korte duur. Ed was even afgeleid door Dorrance maar nu vuurden zijn ogen weer messen af op de dikzak. 'Kuttelikker!' spuugde hij eruit. 'Jij naaide je moeder en likte haar kut!'

De enorme wenkbrauwen van de dikzak zakten omlaag. 'Wàt?'

Eds ogen flitsten weer naar Ralph die hij nu leek te herkennen. 'Vraag hem maar wat er onder dat zeil zit!' schreeuwde hij. 'Nog beter, laat die lullebal het je maar laten zien!'

Ralph keek naar de zwaargebouwde man. 'Wat zit daaronder?'

'Wat interesseert jou dat nou?' vroeg de dikzak en probeerde misschien wel er dreigend uit te zien. Hij taxeerde de blik in Ed Deepneau's ogen en ging nog een paar passen opzij.

'Mij niks maar hem wel,' zei Ralph en wees met zijn kin naar Ed. 'Help me nou maar een handje om hem tot bedaren te brengen, oké?'

'Ken je hem?'

'Moordenaar!' herhaalde Ed en dit keer haalde hij hard genoeg uit onder Ralphs handen om hem een stap achteruit te drijven. Toch veranderde er iets, ja toch? Ralph dacht dat die akelige, lege blik uit Eds ogen aan het wegsijpelen was. Er leek een beetje meer Ed in te zitten dan eerst... of misschien hoopte hij dat alleen maar. 'Moordenaar, *b*-bymoordenaar!'

'Jezus, wat een lijp,' zei de dikzak, maar hij liep naar de achterkant van zijn truck, rukte een van de touwen los en trok een hoek van het dekzeil weg. Eronder zaten vier spaanplaat vaten, allemaal gemerkt met WEG-KRUID. 'Organische kunstmest,' zei de dikzak terwijl zijn ogen van Ed naar Ralph en terug naar Ed flitsten. Hij tikte tegen de klep van

zijn West Side Gardeners-petje. 'Ik heb vandaag aan een stelletje nieuwe bloembedden gewerkt naast de gekkenvleugel van Derry... waar jij eens een tijdje zou moeten zitten, makker.'

'Kunstmest?' vroeg Ed. Hij leek het tegen zichzelf te hebben. Zijn linkerhand kwam langzaam omhoog naar zijn slaap en daar begon hij te wrijven. 'Kunstmest?' Hij klonk als een man die twijfelde aan een simpele maar schokkende wetenschappelijke ontwikkeling.

'Kunstmest,' bevestigde de dikzak. Hij wierp een blik achterom naar Ralph en zei: 'Het zit bij deze vent van boven niet snor. Dat weet je toch zeker ook wel?'

'Hij is alleen maar in de war,' antwoordde Ralph wat ongemakkelijk. Hij boog zich over de zijkant van de truck en klopte op de bovenkant van een vat. Toen keerde hij zich om naar Ed. 'Vaten met kunstmest,' zei hij. 'Oké?'

Geen antwoord. Eds rechterhand kwam omhoog en begon de andere slaap te wrijven. Hij zag eruit als een man die in een verschrikkelijke migraine wegzakte.

'Oké?' herhaalde Ralph vriendelijk.

Ed sloot even zijn ogen en toen ze weer opengingen, zag Ralph een glans waarvan hij dacht dat het waarschijnlijk tranen waren. Eds tong gleed naar buiten en raakte eerst voorzichtig de ene mondhoek en daarna de andere. Hij greep het eind van zijn zijden sjaal beet en veegde zijn voorhoofd af en doordat hij dat deed, zag Ralph dat er een aantal Chinese tekens in rood op geborduurd waren, net boven de franje.

'Misschien...' begon hij en hield toen op. Zijn ogen sperden zich weer open met die blik die Ralph niet aanstond. 'Baby's!' kraste hij. 'Hoor je me? Baby's!'

Ralph duwde hem voor de derde of vierde keer – hij was de tel kwijt – tegen zijn auto. 'Waar heb je het over, Ed?' Er schoot hem ineens wat te binnen. 'Gaat het om Natalie? Maak je je zorgen om Natalie?' Om Eds mond krulde zich een sluw glimlachje. Hij keek langs Ralph naar de zwaargebouwde man. 'Kunstmest hè? Nou, als dat alles is, zul je er wel eentje willen openmaken, of niet soms.'

De dikzak keek niet op z'n gemak naar Ralph. 'Die heeft een dokter nodig,' zei hij.

'Misschien wel. Maar ik dacht dat hij wat aan het kalmeren was... zou je misschien een van die vaten kunnen openmaken? Hij zou zich er misschien beter door voelen.' 'Natuurlijk, kan mij 't schelen. Wie a zegt, moet ook b zeggen.'

Er kwam een nieuwe bliksemflits, een nieuwe zware donderslag – dit keer zo een die langs de hele hemel leek te rollen – en koude regenspetters sloegen tegen Ralphs bezwete nek. Hij keek naar links en zag

Dorrance Marstellar bij de ingang van het picknickterrein staan, het boek in de handen en met een bezorgde blik naar hen drieën kijkend. 't Lijkt erop dat het gaat zeiken van de regen,' zei de dikzak, 'en ik kan dit spul niet nat laten worden. Dan ontstaat er een chemische reactie. Kijk dus maar snel.' Hij voelde even tussen een van de vaten en de zijkant van zijn truck en haalde een breekijzer te voorschijn. 'Ik moet wel net zo krankjorum zijn als die daar om dit te doen,' zei hij tegen Ralph. 'Ik bedoel maar, ik was alleen maar op weg naar huis en bemoeide me alleen met m'n eigen zaken. Hij sloeg mij.'

'Schiet op,' zei Ralph. 'Het kost je maar een paar tellen.'

'Jaja,' antwoordde de dikzak zuur, keerde zich om en drukte de platte kant van het breekijzer onder het deksel van het dichtstbijzijnde vat, 'maar ik zal het me van mijn leven niet meer vergeten.'

Op dat moment deed een nieuwe donderslag de dag wankelen en de dikzak hoorde niet wat Ed Deepneau vervolgens zei. Ralph hoorde het wel en hij werd koud tot in zijn botten.

'Die vaten zitten vol dode baby's,' zei Ed. 'Je zult het zien.'

De dikzak tilde het deksel van het achterste vat op en de overtuiging waarmee Ed had gesproken, had zo'n heftige uitwerking dat Ralph bijna verwachtte een wirwar van armpjes en beentjes en bergen kale hoofdjes te zien. In plaats daarvan zag hij een mengsel van fijne blauwe kristallen en bruin spul. De geur die uit het vat opsteeg, was zwaar en rook naar kunstmest, met een vage chemische ondertoon.

'Gezien? Tevreden?' vroeg de dikzak rechtstreeks aan Ed. 'Blijk ik dan toch niet Ray Joubert of die vent van Dahmer te zijn. Wat zeg je me daar nou van!'

De verwarde blik was weer op Eds gezicht teruggekeerd en toen de donder opnieuw boven hen losbarstte, kromp hij wat in elkaar. Hij boog zich voorover, stak een hand uit naar het vat en wierp dan een vragende blik op de dikzak.

De grote man knikte tegen hem, bijna meelevend, dacht Ralph. 'Toe maar, raak het maar aan, dat vin'k best. Maar als het regent terwijl jij een handvol hebt, ga je dansen als John Travolta. Het brandt.'

Ed stak zijn hand in het vat, greep wat van het mengsel en liet het tussen zijn vingers door glijden. Hij wierp Ralph een stomverbaasde blik toe (er zat ook een element van verlegenheid in, dacht Ralph) en liet toen zijn arm tot aan zijn elleboog in het vat zakken.

'Hé!' schreeuwde de dikzak verrast. 'Dat is geen doos met Cracker Jacks!'

Eén kort ogenblikje verscheen dat sluwe grijnsje op Eds gezicht – een blik die zei *ik ken ook wel een paar van die trucjes* – maar het vervaagde weer tot een trek van verbazing toen hij dieper weg niets anders dan

kunstmest vond. Toen hij zijn arm uit het vat terugtrok, zat die onder het stof en de geur van het mengsel. Opnieuw ontplofte een daverende donderslag boven het vliegveld. De bliksem die er op volgde, liet de gezichten van Ed en de dikzak er heel even als overbelichte foto's uitzien.

'Haal dat van je huid af voor het gaat regenen. Ik waarschuw je maar,' zei de dikzak. Hij stak zijn hand door het openstaande raampje aan de bijrijderskant van de Ranger en haalde een afhaalzak van McDonald's te voorschijn. Hij rommelde er wat in, haalde er een paar servetjes uit en gaf ze aan Ed, die als in een droom de kunstmest van zijn onderarm begon te vegen. Terwijl hij daarmee bezig was, legde de dikzak het deksel terug op het vat, stampte het met een grote, sproeterige vuist op zijn plaats en wierp ondertussen snelle blikken omhoog naar de donkerder wordende hemel. Toen Ed de schouder in het witte shirt aanraakte, verstijfde de man en deinsde achteruit terwijl hij Ed argwanend aankeek.

'Ik geloof dat ik je mijn excuses moet aanbieden,' zei Ed en Ralph vond dat zijn stem voor het eerst weer helemaal normaal en zinnig klonk.

'Je lult maar een end weg,' zei de dikzak maar hij klonk opgelucht. Hij trok het geplastificeerde dekzeil op zijn plaats en bond het met snelle, efficiënte bewegingen vast. Terwijl hij hem gadesloeg, werd Ralph getroffen door de gedachte wat voor een stiekeme dief vadertje Tijd was. Er was een tijd geweest waarin hij datzelfde zeil met datzelfde gemak had kunnen vastbinden. Vandaag de dag kon hij het nog steeds vastbinden, maar het zou hem minstens twee minuten kosten en misschien wel met drie van zijn beste vloeken erbij.

De dikzak klopte op het zeil en draaide zich vervolgens naar hen toe terwijl hij zijn armen over zijn niet geringe borstkas vouwde. 'Heb jij het ongeluk zien gebeuren?' vroeg hij aan Ralph.

'Nee,' zei Ralph meteen. Hij had er geen idee van waarom hij loog maar hij deed het zonder een moment te aarzelen. 'Ik keek naar hoe het vliegtuig landde. De United.'

Tot zijn stomme verbazing werden de rode vlekken op het gezicht van de dikzak groter. *Jij zat er ook naar te kijken!* dacht Ralph ineens. *En je keek niet alleen naar het lander, want anders zou je niet zo'n kleur krijgen... je keek ook naar het taxiën!*

Op die gedachte volgde totale verheldering: de dikzak dacht dat het ongeluk zijn schuld was geweest of dat de agent of agenten die het zouden onderzoeken, het op die manier zouden zien. Hij had naar het vliegtuig zitten kijken en had niks van Eds roekeloze charge door de dienstingang en naar de Extension toe gezien.

'Hoor es, het spijt me ècht,' zei Ed ernstig maar hij zag er om eerlijk

te zijn meer dan spijtig uit; hij zag er verslagen uit. Ralph vroeg zich ineens af in hoeverre hij die uitdrukking kon vertrouwen en of hij er zelfs maar een vaag vermoeden van had

(Hey, hey, Susan Day)

wat er zojuist was voorgevallen... en wie was verdomd nog an toe eigenlijk Susan Day!

‘Ik heb mijn hoofd tegen het stuurwiel gestoten,’ zei Ed, ‘en ik vermoed dat het... je weet wel, mijn hersenpan aardig door elkaar heeft geram-meld.’

‘Jaja, dat zal wel,’ zei de dikzak. Hij krabde op zijn hoofd, keek omhoog naar de zwarte, woelige lucht en keek dan weer naar Ed. ‘Ik wou je wat voorstellen, makker.’

‘Oh? Wat dan?’

‘Laten we gewoon namen en telefoonnummers uitwisselen in plaats van al die verzekeringsellende op onze hals te halen. En daarna gaan jij en ik onze eigen weg.’

Ed keek onzeker naar Ralph die zijn schouders ophaalde en daarna naar de man met het West Side Gardeners-petje.

‘Als we de politie erbij halen,’ ging de dikzak verder, ‘dan krijg ik aardig wat gedonder. Het eerste wat ze zullen ontdekken wanneer ze gaan bellen, is dat ik vorige winter een OUI, een bekeuring voor rijden onder invloed heb gehad en ik heb nu een voorlopig rijbewijs. Ze bezorgen me geheid problemen ook al reed ik nu op de hoofdweg en had ik voorrang. Begrijp je?’

‘Ja,’ zei Ed, ‘ik geloof van wel, maar het ongeluk was helemaal mijn schuld. Ik reed veel te hard...’

‘Het ongeluk zelf is misschien niet zo belangrijk,’ zei de dikzak en keek dan achterdochtig achterom naar een naderende bestelbus die op de berm tot stilstand kwam. Hij keek weer naar Ed en sprak met wat meer aandrang. ‘Je hebt wat olie verloren maar het lekt nu niet meer. Ik wed dat je er wel mee thuis kunt komen... als je hier in de stad woont tenminste. Woon je hier in de stad?’

‘Ja,’ zei Ed.

‘En ik zal het goed met je maken wat de reparatie betreft, zeg tot vijftig ballen.’

Ralph kreeg weer een verhelderend idee; het was het enige wat hij kon bedenken om de plotselinge overschakeling van 's mans woede naar iets wat aardig op flikflooiën leek te verklaren. Een OUI vorige winter? Ja, misschien best wel waar. Maar Ralph had nog nooit van zoiets als een voorlopig rijbewijs gehoord en dacht dat dat ook vrijwel zeker gelul was. Die ouwe mr. West Side Gardeners had zonder rijbewijs gereden. Wat de situatie ingewikkeld maakte, was dat Ed de waarheid zei – het

ongeluk was inderdaad zijn schuld geweest.

‘Als we nou eens gewoon weggrijden en er een streep onder zetten,’ ging de dikzak verder, ‘dan hoeft ik niet nog eens alles over mijn OUI uit te leggen en jij hoeft niet uit te leggen waarom je uit je auto sprong en me begon te slaan en tegen me begon te schreeuwen over dat ik m’n hele laadbak vol lijken had.’

‘Heb ik dat echt gezegd?’ vroeg Ed volledig verbijsterd.

‘Dat weet je best wel,’ zei de dikzak grimmig tegen hem.

Een stem met een schraal Frans-Canadees accent vroeg: ‘Alles in orde hier, jonges? Niemand zich zeer gedaan? ...Eééé Ralph! Bejij ’t?’

Op de zijkant van de bus die was gestopt, stond DERRY DRY CLEANERS geschilderd, en Ralph herkende de bestuurder als een van de broers Vachon uit Old Cape. Waarschijnlijk Trigger, de jongste.

‘Ik ben ’t,’ zei Ralph en zonder het zich te realiseren of zich af te vragen waarom – op dat punt aangekomen dreef hij uitsluitend op zijn instinct – liep hij naar Trigger toe, legde een arm om zijn schouders (daar was het kennelijk de dag voor) en voerde hem terug in de richting van de truck.

‘Gaat ’t met die kerels?’

‘Best, best,’ zei Ralph. Hij wierp een blik achterom en zag dat Ed en de dikzak met de koppen bij elkaar bij de laadbak stonden. Er viel weer een laag koude regenspetters neer die als ongeduldige vingers op het dekzeil trommelden. ‘Een bumperkusje, da’s alles. Ze zijn het nou aan het regelen.’

‘Mooi, mooi,’ zei Trigger Vachon kalmpjes. ‘Hoest met dat knappe wijfie van je, Ralph?’

Ralph verkrampte en voelde zich ineens als een man die zich bij zijn lunch herinnert dat hij, toen hij naar zijn werk ging, heeft vergeten het gas uit te doen. ‘Jezus!’ zei hij en keek op zijn horloge in de hoop 5.15 of hoogstens 5.30 te zien. In plaats daarvan zag hij dat het tien voor zes was. Al twintig minuten later dan waarop Carolyn verwachtte dat hij haar een kop soep en een halve sandwich zou brengen. Ze zou zich zorgen maken. Met al dat bliksemen en het gerommel van de donder door het lege appartement zou ze in feite wel eens als de dood zo bang kunnen zijn. En als het ging regenen, zou ze niet in staat zijn de ramen te sluiten; ze had bijna geen kracht meer in haar handen.

‘Ralph?’ vroeg Trigger. ‘Wasser mis?’

‘Niets,’ zei hij. ‘Alleen maar dat ik ben gaan wandelen en de tijd ben vergeten. Toen gebeurde dit ongeluk en... zou je me naar huis kunnen rijden Trig? Ik wil ervoor betalen.’

‘Niks niet betalen,’ zei Trigger. ‘Het ligt toch op mijn weg. Spring erin Ralph. Die kerels zijn oké denk je? Die vliegen elkaar niet naar de strot

of zo?’

‘Nee,’ zei Ralph. ‘Dat denk ik niet. Eén momentje.’

‘Tuurlijk.’

Ralph liep naar Ed toe. ‘Red je het hier verder? Kunnen jullie het eens worden?’

‘Ja,’ antwoordde Ed. ‘We gaan het onderling regelen. En waarom niet. Het gaat eigenlijk om niet meer dan een beetje gebroken glas.’

Hij klonk weer helemaal zijn oude zelf en de grote man in het witte shirt keek hem aan met een blik die bijna respect verried. Ralph voelde zich nog steeds overdonderd en onplezierig over wat hier gebeurd was maar hij besloot dat hij het er maar bij zou laten. Hij mocht Ed Deepneau heel graag maar deze julimaand was Ed zijn probleem niet; dat was Carolyn. Carolyn en het ding dat laat in de avond in de muren van hun slaapkamer – en binnen in haar – was gaan tikken.

‘Prima,’ zei hij tegen Ed. ‘Ik ga op huis aan. Ik maak tegenwoordig het avondeten voor Carolyn en ik ben al aan de late kant.’

Hij begon zich om te draaien. De zwaargebouwde man hield hem met een uitgestrekte hand tegen. ‘John Tandy,’ zei hij.

Hij schudde de hand. ‘Ralph Roberts. Prettig je ontmoet te hebben.’

Tandy glimlachte. ‘Onder deze omstandigheden? Daar geloof ik niks van... maar ik ben echt blij dat je op kwam dagen. Ik heb eerlijk even gedacht dat hij en ik op de vuist zouden gaan.’

Dat dacht ik ook, dacht Ralph maar zei het niet. Hij keek naar Ed en zijn bezorgde blik nam het ongewone t-shirt op dat aan Eds broodmagere lijf kleefde en keek naar de witte sjaal met de rode Chinese tekens erop geborduurd. Hij ving de blik in Eds ogen op en die stond hem niet echt aan; Ed was misschien nog niet helemaal zijn oude zelf. ‘Gaat ’t echt wel?’ vroeg Ralph hem. Hij wilde graag weggaan, hij wilde terug naar Carolyn maar er was iets dat hem deed aarzelen. Hij bleef het gevoel houden dat de situatie nog negen mijl uit koers lag.

‘Ja, echt,’ zei Ed snel en schonk hem een brede lach die zijn donkerblauwe ogen niet bereikte. Ze keken Ralph oplettend aan, alsof ze zich afvroegen hoeveel hij had gezien... en hoeveel

(hey hey Susan Day)

hij zich later zou herinneren.

3

Binnen in Trigger Vachons bus rook het naar schone, pasgeperste kleren, een geur die Ralph om de een of andere reden altijd aan vers

brood deed denken. Er was geen bijrijdersstoel, dus stond hij met één hand om de deurhendel gevouwen en de andere vastgeklemd aan de rand van een wasmand.

‘Man, dat leek op iets raars daargunder,’ zei Trigger terwijl hij in zijn buitenspiegel keek.

‘Je weet de helft nog niet,’ antwoordde Ralph.

‘Ik ken de vent van die rijstebrander – Deepneau, zo heet-ie. Heeft een knap wijffie, stuurt soms wat spul. Lijkt een aardige knul, meestal tenminste.’

‘Vandaag was hij inderdaad zichzelf niet,’ zei Ralph.

‘Had de kriebels in zijn kont wat?’

‘Een hele verdomde mierenheuvel denk ik.’

Trigger moest daar hard om lachen terwijl hij op het versleten zwarte plastic van het grote stuurwiel stompte. ‘Hele verdomde mierenheuvel! Prachtig! Prachtig! Die hou ik erin, doen ik!’ Trigger veegde zijn tranende ogen af met een zakdoek zo groot als een tafellaken. ‘Leek alsof Deepneau, dat-ie uit de dienstuitgang van dat vliegveld kwam.’

‘Dat klopt, daar kwam hij uit.’

‘Heb je een pas voor nodig, voor die weg te gebruiken,’ zei Trigger.

‘Waar haalt meneer D een pas vandaan denk je?’

Ralph dacht daar over na, fronste, schudde dan zijn hoofd. ‘Dat weet ik niet. Het is nooit bij me opgekomen. Ik zal het hem de eerste de beste keer dat ik hem zie, vragen.’

‘Doe jij dat,’ zei Trigger. ‘En vraag-em dan gelijk hoe het met die mieren gaat.’ Dat bracht een nieuwe lachbui met zich mee die op zijn beurt nog meer gewuif van de zakdoek opleverde en het leek net iets uit een komische opera.

Toen ze vanaf de Extension Harris Avenue zelf opdraaiden, barstte de bui eindelijk los. Er was geen hagel maar de regen kwam met zo’n zomerse vloed en aanvankelijk zo hevig dat Trigger de bus tot een slakkegangetje moest afremmen. ‘Wauw!’ zei hij met ontzag. ‘Diddoemedenke aan de grote storm in ’85, dadde halve stad in dat verdomde Canal viel. Weetjewel Ralph?’

‘Ja,’ zei Ralph. ‘Laten we hopen dat dat niet weer gebeurt.’

‘Neuh,’ zei Trigger grinnikend terwijl hij langs de uitbundig zwiepende ruitewissers tuurde, ‘ze hebben het afvloeiingssysteem nou voor mekaar. Prachtig!’

De combinatie van de koude regen en de warme cabine maakte dat de onderste helft van de voorruit besloeg. Zonder nadenken stak Ralph een vinger uit en tekende een figuurtje in de wasem:

‘Istat?’ vroeg Trigger.

‘Dat weet ik niet precies. ’t Lijkt Chinees, niet? Dat stond op de sjaal

die Ed Deepneau om had.'

'Komt me een beetje bekend voor,' zei Trigger en keek er opnieuw

神

naar. Toen snoof hij en wuifde met zijn hand. 'Hoor mij nou. Alles wat ik in Chinees kan zeggen is moe-goe-gai-pan!'

Ralph glimlachte maar leek geen lach meer over te hebben. Dat kwam door Carolyn. Nu ze weer in zijn herinnering was teruggekomen, kon hij niet ophouden aan haar te denken – hij kon niet ophouden zich voor te stellen dat de ramen openstonden en dat de gordijnen als de armen van Edward Gorey's spoken naar binnen slierden terwijl de regen naar binnen stroomde.

'Jij woont nog steeds in dat tweeverdiepingenhuis tegenover de Red Apple?'

'Ja.'

Trigger stopte langs de stoeprand waarbij de wielen van de bus grote waaiers water opspatten. De regen kwam nog steeds als een dicht gordijn naar beneden. De donder kraakte en de bliksem snelde langs de hemel.

'Blijf jij maar liever een beetje hier bij mij,' zei Trigger. 'Met een paar minuutjes wordt 't wel minder.'

'Het zal wel gaan.' Ralph wist zeker dat niets hem nog langer in de bus kon houden, zelfs geen handboeien. 'Bedankt, Trig.'

'Wacht nou even! Laat me je een stuk plastic geven – kujje over je hoofd leggen als een regenhoedje!'

'Nee, dat hoeft niet, het gaat wel, bedankt, ik ga gewoon...'

Hij leek geen woorden te kunnen vinden die konden afmaken wat hij wilde zeggen en hij was nu bijna in paniek. Hij schoof de deur aan de bijrijderskant van de bus over de rail naar achteren en sprong naar buiten waarbij hij tot aan zijn enkels in het koude water belandde dat door de goot spoelde. Hij wuifde zonder om te kijken naar Trigger en rende over de oprit naar het huis dat hij en Carolyn met Bill McGovern deelden en voelde al lopend in zijn zak naar de huissleutel. Toen hij het portiek bereikte, zag hij dat hij die niet nodig zou hebben – de deur stond op een kier. Bill, die beneden woonde, vergat vaak af te sluiten en Ralph wilde liever denken dat hij het was geweest dan denken dat Carolyn naar buiten was gegaan om hem te zoeken en door de bui was overvallen. Dat was een mogelijkheid waar Ralph niet eens aan wilde denken.

Hij haastte zich naar de schemerige hal, huiverde toen het boven zijn

hoofd oorverdovend donderde en stak dwars over naar de voet van de trap. Hij wachtte daar even, met zijn hand om de onderste stijl van de trapleuning, luisterend hoe het regenwater uit zijn doorweekte broek en shirt op de hardhouten vloer droop. Toen begon hij omhoog te lopen en hoewel hij had willen rennen, kon hij niet meer dan snel lopen opbrengen. Zijn hart klopte luid en snel in zijn borst, zijn doorweekte gympen leken klamme canvas ankers die aan zijn voeten trokken en om de een of andere reden bleef hij maar zien hoe Ed Deepneau's hoofd zich had bewogen nadat hij uit zijn Datsun was gestapt – die starre, snelle pikbewegingen die hem hadden doen lijken op een haan die snakke naar een gevecht.

De derde tree kraakte luid, zoals altijd en dat geluid veroorzaakte gehaaste voetstappen boven hem. Ze brachten geen opluchting omdat ze niet van Carolyn waren, dat wist hij meteen, en toen Bill McGovern zich over de leuning boog, het gezicht bleek en bezorgd onder zijn steertiepe panama hoed, was Ralph niet echt verrast. De hele weg terug van de Extension had hij het gevoel gehad dat er iets mis was, of niet soms. Ja. Maar onder de gegeven omstandigheden gold dat nauwelijks als voorgevoel. Hij begon zo langzamerhand te begrijpen dat, wanneer de zaken te ver de verkeerde kant op gingen, het niet meer ten goede gekeerd of tenietgedaan kon worden; het werd alleen maar van kwaad tot erger. Hij wilde best geloven dat hij dat ergens altijd al had geweten. Wat hij echter nooit had vermoed, was hoe lang die verkeerde weg kon zijn.

'Ralph!' riep Bill naar beneden. 'Goddank! Carolyn heeft... nou ja, ik denk dat het een soort aanval is. Ik heb net 911 gebeld en om een ambulance gevraagd.'

Ralph kwam tot de ontdekking dat hij uiteindelijk toch rennend de rest van de trap kon nemen.

4

Ze lag half in en half buiten de keuken, met haar haren voor haar gezicht. Dat kwam op Ralph echt afschuwelijk over; het zag er zo slonzig uit en als er iets was wat Carolyn per se niet wilde zijn, dan was het wel slonzig. Hij knielde naast haar neer en veegde het haar uit haar gezicht en van haar voorhoofd. Onder zijn vingers voelde de huid net zo kil aan als zijn eigen voeten in de doorweekte gympen.

'Ik wilde haar op de bank leggen maar ze is te zwaar voor me,' zei Bill zenuwachtig. Hij had zijn panama afgezet en frummelde zenuwachtig langs de rand. 'Mijn rug, weet je...'

‘Dat weet ik wel Bill, het is al goed,’ zei Ralph. Hij liet zijn armen onder Carolyn glijden en tilde haar op. Voor hem voelde ze helemaal niet zwaar aan, zelfs licht – bijna net zo licht als de zaadbol van kroontjeskruid die op het punt stond open te barsten om zijn vezels op de wind te laten meevoeren. ‘Goddank dat jij hier was.’

‘Dat scheelde maar een haartje,’ antwoordde Bill terwijl hij achter Ralph aan de woonkamer in liep, nog steeds met zijn hoed frummelend. Hij deed Ralph denken aan de ouwe Dorrance Marsteller met zijn gedichtenbundel. *Ik zou hem maar niet langer aanraken als ik jou was*, had ouwe Dorrance gezegd. *Ik kan je handen niet zien*. ‘Ik was op weg naar buiten toen ik een verrekt harde bons hoorde... dat moet zijn geweest toen ze viel...’ Bill keek in de door de onweersbui verduisterde woonkamer rond met een gezicht waarop tegelijkertijd gretigheid en verwarring te lezen viel en zijn ogen leken iets te zoeken dat er niet was. Toen klaarden ze op. ‘De deur!’ zei hij. ‘Ik wed dat die nog open staat! Het regent vast in! Ik ben zo terug, Ralph.’

Hij haastte zich weg. Ralph merkte het nauwelijks op; de dag had de surrealistische vorm van een nachtmerrie aangenomen. Het tikken was het ergst. Hij kon het in de muren horen, nu zo luid dat zelfs de donder het niet kon overstemmen.

Hij legde Carolyn op de bank en knielde naast haar neer. Ze ademde snel en oppervlakkig en haar adem rook vreselijk. Ralph wendde zich echter niet af. ‘Hou vol, liefje,’ zei hij. Hij had een van haar handen gepakt – die was bijna net zo klam als haar voorhoofd – en drukte er teder een kus op. ‘Hou gewoon maar vol. Het komt goed, alles komt goed.’

Maar het was niet goed, het tikkende geluid betekende dat er niéts goed was. En het zat ook niet in de muren – het had nooit in de muren gezeten. Het zat alleen maar in zijn vrouw. In Carolyn. Het zat in zijn geliefde, zij was van hem aan het wegglijpen en wat zou hij ooit zonder haar moeten beginnen?

‘Hou gewoon maar vol,’ zei hij. ‘Hoor je me? Hou vol.’ Hij kuste opnieuw haar hand en hield die tegen zijn wang en toen hij het janken van de ambulance hoorde, begon hij te huilen.

5

Toen de ambulance door Derry scheurde, kwam ze weer bij (de zon was weer te voorschijn gekomen en de natte straten stoomden) en eerst praatte ze zo’n onzin dat Ralph zeker wist dat ze een attaque had gehad. En toen, net op het moment dat ze weer zinnig en samenhangend

begon te praten, kreeg ze een nieuwe stuip trekking en Ralph en de ziekenbroeder die was meegekomen, hadden er alle moeite mee om haar plat te houden.

Vroeg in de avond kwam niet dr. Litchfield naar Ralph toe in de wachtkamer op de derde verdieping, maar dr. Jamal, de neuroloog. Jamal sprak met een zachte, sussende stem tegen hem en vertelde hem dat Carolyn nu weer stabiel was, dat ze haar hier vannacht voor alle zekerheid zouden houden, maar dat ze de volgende morgen weer naar huis zou kunnen. Er zou wat nieuwe medicatie komen – dure medicijnen, dat wel, maar wel heel goede.

‘We moeten niet alle hoop verliezen, meneer Roberts,’ zei dr. Jamal. ‘Nee,’ zei Ralph, ‘dat zal wel niet. Zal dit vaker gebeuren, dr. Jamal?’ Dr. Jamal glimlachte. Hij sprak op een rustige toon die door het zachte Indiase accent op de een of andere manier nog troostender overkwam. En ofschoon dr. Jamal niet rechtstreeks zei dat Carolyn aan het doodgaan was, kwam hij dichterbij de waarheid dan wie dan ook in dat lange jaar waarin zij vocht om in leven te blijven. De nieuwe medicijnen, zei Jamal, zouden waarschijnlijk voorkomen dat er nieuwe ataques zouden komen maar de dingen hadden een punt bereikt waarop alle voorzorg ‘met een snufje zout’ moesten worden genomen. Jammer genoeg was de tumor zich, ondanks alles wat ze hadden geprobeerd, aan het uitzaaien.

‘Er konden wel eens problemen gaan komen met de motorische controle,’ zei dr. Jamal met zijn troostende stem. ‘En ik ben bang dat ik wat achteruitgang in haar gezichtsvermogen heb geconstateerd.’

‘Kan ik vannacht bij haar blijven?’ vroeg Ralph rustig. ‘Ze zal beter slapen als ik er ben.’ Hij wachtte even, voegde er dan aan toe: ‘En ik ook.’

‘Natuurlijk!’ zei dr. Jamal opklarend. ‘Dat is een heel goed idee!’

‘Ja,’ zei Ralph moeizaam. ‘Dat geloof ik ook.’

6

Dus zat hij naast zijn slapende vrouw en luisterde naar het tikken dat niet in de muren zat en hij dacht: *Er komt al gauw een dag – misschien de komende herfst, misschien de komende winter – dat ik weer in deze kamer bij haar zal zitten.* Dat voelde niet aan als een speculatie maar als een voorspelling en hij boog zich voorover en legde zijn hoofd op het witte laken dat de borst van zijn vrouw bedekte. Hij wilde niet weer gaan huilen maar hij deed het toch een beetje.

Dat tikken. Zo luid en zo gestaag.

Ik wou dat ik m'n hand kon leggen op wat dat geluid veroorzaakt, dacht hij. Dan zou ik het in elkaar stampen totdat het in kleine stukjes op de grond lag. God is mijn getuige dat ik dat zou doen.

Even na middernacht viel hij in zijn stoel in slaap en toen hij de volgende morgen wakker werd, voelde de lucht koeler aan dan in weken het geval was geweest, en Carolyn was klaarwakker en normaal en haar ogen stonden helder. Ze zag er in feite nauwelijks ziek uit. Ralph bracht haar naar huis en begon aan de niet geringe taak om haar laatste maanden zo plezierig mogelijk te maken. Het duurde nogal een tijdje voor hij weer aan Ed Deepneau dacht; zelfs nadat hem de beurse plekken op het gezicht van Helen Deepneau begonnen op te vallen, duurde het heel lang voor hij weer aan Ed dacht.

Toen de zomer overging in de herfst, en toen die herfst zich versomberde tot Carolyns laatste winter, werden Ralphs gedachten meer en meer in beslag genomen door het doodkloppertje dat luider en luider leek te klinken, zelfs toen het langzamer begon te tikken.

Maar hij had geen moeite met slapen.

Dat kwam later.